

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 86 (2)

IZDAN 1 MARTA 1939.

PATENTNI SPIS BR. 14718

Fleischmann Heinrich, Budapest i Gellér Josef, Szeged, Madarska.

Mehanički čuvar konca osnove i naprava za obustavljanje rada sa kočionim uređajem za razboje za jutu.

Prijava od 22 januara 1938.

Važi od 1 septembra 1938.

Naznačeno pravo prvenstva od 16 juna 1937 (Madarska).

U tekstilnoj industriji do sada uobičajeni, mehanički dejstvujući u više redova postavljeni čuvari konca osnove se nisu mogli montirati na poznate razboje za jutu, jer se usled između pregibnog vratila i brdila postojeće velike razlike u visini, odnosno usled iz toga rezultujućeg osobenog kosog položaja zadnjeg zeva samo u najnižem redu lamela nalazeće se lamele naležu na konce osnove, a lamele pak ostalih redova nisu mogle dodirivati svoje konce osnove, već su se slobodno nihale u vazduhu.

Osim toga su pogonski uređaji do sada poznatih čuvara konca osnove zahtevali tako široki prostor, da bi se ovi kod razboja za jutu mogli između niti i pregibnog vratila smeštati samo na taj način, ako bi se uklonilo unutrašnje vratilo koje se nalazi na putu postavljanju različitih pogonskih poluga, i koje ostvaruje kočenje vratila sa jutom. U vezi sa čuvarom konca osnove mora se dalje postarati za kakav kočioni uređaj koji se stavlja u dejstvo uređajem za obustavljanje rada, pomoću kojeg se razboj pri prekidu kakvog konca osnove odmah zaustavlja, t. j. otklanja se prazan hod po izvršenom obustavljanju rada.

Pomenute se nezgode otklanjaju ovim pronalaskom, odnosno ovaj se zadatak rešava na taj način, što se u izrezima lamela, koje pokazuju prekid konca osnove, po sebi poznatog izvođenja između pregibnog vratila i brdila jedna pored druge nalazeće se ozupčene šine stupanjski postavljaju tako, da se ove šine vode u

stupanjski nalazećim se otvorima obe na postolju utvrđene osobene noseće glave. Da bi se razboj u trenutku obustavljanja rada doveo do mirovanja, postavlja se jedan kočioni uređaj koji se sastoji iz kočionog kotura i kočione trake, čiji tegom opterećeni kočioni krak u trenutku potiskivanja na dole uključnika za rad razboja stupa u dejstvo.

Jedan radi primera oblik izvođenja predmeta pronalaska je pokazan šematički na priloženom nacrtu.

Sl. 1 pokazuje izgled sa strane razboja za jutu posmatranog sa pogonske strane. Sl. 2 pokazuje isto tako izgled, ali sa suprotne strane.

Sl. 3 pokazuje u izgledu sa strane i u većem razmeru noseći glavu koja nosi ozupčenu šinu koja radi zajedno sa lamelama.

Prema pokazanom radi primera obliku izvođenja se za stupanjski raspored ozupčenih šina, koje rade zajedno sa na poznat način izvedenim lamelama **a**, na postolju razboja utvrđuje po jedna noseća glava **b**, čiji stupanjski raspoređeni otvori **c** služe za prijem ozupčenih šina. Ovaj kosi raspored odgovara onom uglu α koji sa vodoravnom linijom obrazuje linija koja vezuje međusobno pregibno vratilo i brdila i koji je karakterističan za razboje za jutu. Uređajem koji vodi računa o ovoj karakterističnoj odlici razboja za jutu i izvođenjem čuvara konca osnove se omogućuje, da se lamele **a** u svakom redu lamela besprekorno nalaze na koncima osnove i da se tako pri pre-

kidu kakvog konca osnove uređaj za obustavljanje rada dovede do dejstva a razboj do zaustavljanja. Kosi raspored ima još tu korist, da čuvar konaca osnove postaje potpuno siguran u radu, usled toga što se izbegava taloženje prašine koja se obrazuje kod razboja za jutu.

Čuvar konaca osnove deluje po poznatom principu, t.j. u izrezima lamela **a** nalazeće se ozupčene šine opisuju uz dejstvo na osovini **d** razboja za izvođenje udara utvrđenog ekscentra **e**, kao i uz dejstvo poluga **f** i **g** tamo i amo kretanje u vodoravnom pravcu. Jednovremeno se na poluzi **i** nalazeći se oslonac **k** usled veze ove poluge **i** sa prednjim krajem sa polugama **f** i **g** zgloбно vezane poluge **h** tako kreće prema gore i prema dole, da se ova pod normalnim prilikama ne sastaje sa sličnim na brdilu utvrđenim osloncem **m**. Ali ako pri prekidu kakvog konca osnove prestane kretanje tamo i amo ozupčenih šina i kretanje prema gore i prema dole oslonca **k**, to se oba oslonca **k** i **m** sudaraju, što ima za posledicu obaranje uključnika.

S obzirom na retko podešeno tkanje robe iz jute, od značaja je to, da se pomoću čuvara konaca osnove prazan hod izbegava odmah po obustavljanju rada i razboj se dovodi do mirovanja u trenutku obustavljanja rada. U ovom se cilju uređaj za obustavljanje rada vezuje sa kakvim kočionim uređajem, koji je podesno tako izveden, da se može bez ikakve teškoće montirati na već postojeće razboje za jutu.

Na glavnoj osovini **n** razboja se na strani suprotnoj od uređaja za uključivanje rada utvrđuje kakav kočioni kotur **o** koji dejstvuje zajedno sa kakvom kočionom trakom **s**, koja je vezana sa krakom **r** opterećenim tegom **p**. Ovaj teg visi pomoću kakvog lanca **t** na kakvom obrtno postavljenom koturu **u**, koji je pomoću kraka **v** vezan sa polugom **z** na lakat koja naleže na vodoravni krak viljuške čuna.

Kod prekida kakvog konca osnove se pod dejstvom čuvara konaca osnove uključnik za rad razboja potiskuje prema dole, usled čega se zahvata vodoravni krak viljuške čuna. Na ovome nalazeća se poluga na lakat se stoga obara, kočiona traka **s** se pritiskuje na kočioni kotur **o** i razboj se dovodi do mirovanja.

Patentni zahtevi:

1.) Mehanički čuvar konaca osnove i uređaj za obustavljanje rada sa kočionim uređajem za razboje za jutu, naznačen time, što su u izrezima lamela, koje pokazuju prekid konaca osnove, nalazeće se ozupčene šine, koje su poredane jedna pored druge između pregibnog vratila i brdila, rasporedene stupanjski.

2.) Mehanički čuvar konaca osnove i uređaj za obustavljanje rada po zahtevu 1, naznačen time, što su ozupčene šine, koje dejstvuju zajedno sa lamelama, rasporedene u nosećim glavama (b) koje su utvrđene na postolju razboja i to u stupanjski nalazećim se otvorima (c) ovih.

3.) Mehanički čuvar konaca osnove i uređaj za obustavljanje rada po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što se pomoću šina koje se kreću tamo i amo u izrezima lamela pomoću organa za prenošenje kretanja, n. pr. veznih poluga ili t. sl., stavlja u dejstvo kakav oslonac (k), koji se dovodi u putanju kretanja kakvog oslonca (m) koji se nalazi na nabrdilu, tako, da se uzajamnim sudaranjem oba oslonca obara dole uključnik za rad razboja.

4.) Mehanički čuvar konca osnove i uređaj za obustavljanje rada po zahtevu 3, naznačen time, što se pri prekidu konca osnove uređajem za zaustavljanje oboreni uključnik za rad razboja pomoću organa za prenos kretanja, n. pr. poluge, krakova, lanca, kotura ili t. sl. nalazi u vezi sa kočionom trakom za na glavnoj osovini razboja utvrđeni kočioni kotur (o).

